

Sygn. akt II Ka 143/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Koninie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Robert Rafał Kwieciński

Protokolant: st. sekr. sąd. Irena Bąk

przy udziale Jacka Górskiego prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 23 czerwca 2017 roku

sprawy **P. A.**

oskarżonego z art. 178a§1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Turku

z dnia 3 marca 2017 roku sygn. akt II K 477/16

I. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- uchyla orzeczenia zawarte w punktach 3, 4, 5, 6 i 7,

- uznaje oskarżonego za winnego wykroczenia z art. 87§1 k.w., polegającego na tym, że w dniu 19 marca 2016 r. w miejscowości R. w województwie (...) prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny samochód osobowy marki A. (...) o nr rejestracyjnym (...) znajdując się w stanie po użyciu środka odurzającego w postaci marihuany, to jest środka podobnie działającego do alkoholu i za to na podstawie art. 87§1 k.w. w zw. z art. 24§1 i 3 k.w. wymierza mu karę 500 (pięciuset) złotych grzywny,

- na podstawie art. 87§3 k.w. w zw. z art. 29§1 i 4 k.w. orzeka wobec oskarżonego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych do prowadzenia, których wymagane jest posiadanie prawa jazdy kategorii (...) na okres 1 (jednego) roku i na poczet tego zakazu zalicza okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 19 marca 2016 r.

II. **Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części.**

III. **Zwalnia oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze oraz opłaty za obie instancje.**

SSO Robert Rafał Kwieciński

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 marca 2017 r. w sprawie o sygn. akt II K 477/16 Sąd Rejonowy w Turku uznał oskarżonego P. A. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 62 ust. 1 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, polegającego na tym, że w dniu 19 marca 2016 r. w R. w woj. (...) wbrew przepisom ustawy posiadał środek odurzający w postaci marihuany

w ilości 0,27 grama netto przy czym czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi i za to na podstawie art. 62 ust. 3 tej ustawy wymierzył mu karę 50 stawek dziennych grzywny po 10 złotych jedna stawka (punkt 1 w/w wyroku).

Ponadto w punkcie 2 przedmiotowego wyroku orzeczono na podstawie art. 70 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii przepadek dowodu rzeczowego w postaci suszu roślinnego – marihuany o wadze 0,27 grama przez zniszczenie.

Tym samym wyrokiem Sąd Rejonowy uznał oskarżonego P. A. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 178a§1 k.k., polegającego na tym, że w dniu 19 marca 2016 r. w R. w woj. (...) prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny tj. samochód osobowy m-ki A. (...) o nr rej. (...) znajdując się pod wpływem środka odurzającego w postaci (...) o stężeniu powyżej 2.0 ng/ml i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych (punkt 3 wyroku).

Dodatkowo na podstawie art. 42§2 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych do prowadzenia, których wymagane jest posiadanie prawa jazdy kategorii (...) na okres lat 3 (punkt 4).

Na podstawie art. 43a§2 k.k. orzekł od oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 5.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej (punkt 5).

Na podstawie art. 85§1 k.k. i art. 86§1 k.k. połączył orzeczone w punktach 1 i 3 kary grzywny i wymierzył oskarżonemu karę łączną grzywny w wysokości 120 stawek dziennych po 10 złotych jedna stawka (punkt 6 wyroku).

Wreszcie w punkcie 7 wyroku Sąd Rejonowy na podstawie art. 63§4 k.k. zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonego w punkcie 4 środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów okres zatrzymania prawa jazdy kategorii (...) numer (...) od dnia 19 marca 2016 r.

Powyższy wyrok został zaskarżony w części – w punktach 3, 4, 5, 6 i 7 apelacją obrońcy na korzyść oskarżonego.

Obrońca zarzucił:

1. obrazę przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. mającą wpływ na treść zapadłego orzeczenia, wyrażającą się dokonaniem przez sąd I instancji dowolnej i wybiórczej, a nie wskazanej treścią cytowanego artykułu, swobodnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, bez uwzględnienia zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, która doprowadziła do ustalenia, że:

a) oskarżony P. A. w dniu 19 marca 2016 r. o godz. 01:20 w chwili prowadzenia pojazdu mechanicznego posiadał w organizmie dawkę metabolitu (...) w trakcie procesów eliminacji (...), która wynosiła u niego powyżej 2 ng/ml tj. spełniała ustalone kryteria uznania go za osobę pod wpływem alkoholu czyli w stanie nietrzeźwości podczas gdy z opinii sądowo – lekarskiej biegłego lekarza A. T. (1) z dnia 24 maja 2016 r. wynika wyraźnie, iż „nie da się ewidentnie pewnie ocenić szukanego stężenia (...) we krwi P. A.” co winno prowadzić do wniosku, iż wobec nie dających się usunąć wątpliwości oskarżony znajdował się co najwyżej w stanie odpowiadającym stanowi po użyciu alkoholu,

2. obrazę przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 5§2 k.p.k. mającą wpływ na treść zapadłego orzeczenia, polegającą na rozstrzygnięciu wątpliwości na niekorzyść oskarżonego P. A.,

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, polegający na uznaniu, iż zgromadzony tak w toku postępowania przygotowawczego, jak i w trakcie rozprawy głównej materiał dowodowy prowadzi do wniosku, iż oskarżony P. A. dopuścił się czynu z art. 178a§1 k.k. w sytuacji gdy ocena materiału dowodowego dokonana swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, prowadzi do wniosku, iż zachowanie wymienionego co najwyżej można rozpatrywać w kategoriach popełnienia czynu z art. 87§1 k.w.

powołując się na powyższe zarzuty obrońca wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i uznanie oskarżonego za winnego popełnienia wykroczenia z art. 87 k.w. w miejsce zarzucanego mu czynu z art. 178a§1 k.k. orzeczenia za ten czyn grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 10 złotych każda stawka, orzeczenie 6 miesięcy zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych

ewentualnie

2. uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego okalała się w pełni niezasadna w zakresie postawionych zarzutów i doprowadziła do zmiany zaskarżonego wyroku w sposób zbliżony do zawartych w niej wniosków.

W aktualnym stanie prawnym – wobec braku zdefiniowania stanu „pod wpływem środka odurzającego” oraz stanu „po użyciu środka podobnie działającego do alkoholu”, którym posługuje się art. 87§1 k.w. – sąd rozpoznając sprawę o przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji popełnione pod wpływem środka odurzającego, a więc także o przestępstwo z art. 178a§1 k.k., każdorazowo musi ustalić, czy środek ten miał realny wpływ na sprawność psychomotoryczną kierującego pojazdem w stopniu podobnym, jak w sytuacji znajdowania się pod wpływem alkoholu. Zatem w przypadku stwierdzenia tego środka w organizmie kierującego pojazdem mechanicznymi, konieczne jest dokonanie ustaleń dowodowych w zakresie zachowania się osoby badanej w chwili zdarzenia, często połączone z ekspertyzą biegłego (wyrok SN z 4 października 2013 r., IV KK 136/13 i z 3 grudnia 2014 r., II KK 219/14).

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy przesłuchał na w/w okoliczności policjantów oraz przeprowadził opinię biegłego lekarza A. T. (1), ale dokonał dowolnej i wybiórczej oceny tych dowodów i w konsekwencji dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych.

Bezsporne w niniejszej sprawie jest to, iż oskarżony został zatrzymany o godzinie 1:20 w dniu 19 marca 2016 r. (k. 15), krew pobrana został od niego dopiero o godzinie 6:10 tego samego dnia (k. 74v). W zasadzie nie ustalono z jakiego powodu nastąpiła zwłoka blisko pięciogodzinna pomiędzy zatrzymaniem a pobraniem krwi. W próbie krwi stwierdzono (...) w stężeniu 2,5 ng/ml i jego metabolit, tj. karboksy - (...) w stężeniu 30 ng/ml. Jednocześnie z opinii biegłego z (...) im. K. M. w P.Z. S. (1) mgr farm. A. T. (2) wynika, iż stwierdzona obecność (...) w niewysokim stężeniu wskazuje na oddziaływanie na ośrodkowy układ nerwowy jak alkohol w stężeniu w zakresie 0,2 – 0,5 promila co odpowiada stanowi po użyciu środka podobnie działającego do alkoholu jaki zachodził u P. A. podczas pobrania próbki krwi (k. 72 i 72v).

Reasumując powyższe: niewątpliwie jest, iż o godzinie 6:10 w dniu 19 marca 2016 r. oskarżony znajdował się w stanie po użyciu środka podobnie działającego do alkoholu.

Zdaniem Sądu odwoławczego, opierając się na całym zgromadzonym w niniejszej sprawie materiale dowodowym, w tym opinii biegłego A. T. (1) i zeznaniach policjantów K. B. oraz D. P., nie sposób określić, czy 5 godzin wcześniej oskarżony znajdował się w stanie pod wpływem, czy po użyciu środka odurzającego. Biegły T. wielokrotnie przyznawał przecież, że nie da się ewidentnie i pewnie ocenić stężenia (...), u każdej osoby przebieg metabolizmu jest inny w zależności od ilości spożycia, współspożywania alkoholu i innych środków (k. 86 i 138) i dalej biegły ten posługuje się pewnym domysłem, domniemaniem, które zostało rozstrzygnięte przez Sąd Rejonowy na niekorzyść oskarżonego, a polegało na tym, że biegły twierdził jakoby we wcześniejszej porze stężenie musiało być większe. Biegły ani sąd nie wykazał jednak o ile to stężenie było większe i czy ta wielkość odpowiadała zawartości 0,2 do 0,5 promila alkoholu we krwi, czy zawartości przekraczającej 0,5 promila alkoholu we krwi. Zeznania w/w policjantów niczego w tym zakresie nie wyjaśniają, ponieważ trudno stwierdzić na czym miało polegać dziwne zachowanie oskarżonego, to że nie podawał skąd i dokąd jedzie nie oznacza jeszcze, że był pod wpływem narkotyków, przy tym świadek K. B. zeznał, że bardziej zwracał na siebie uwagę pasażer, a nie oskarżony (k. 161). Dodać wreszcie należy, że z akt nie wynika, aby oskarżony spowodował jakiegokolwiek zagrożenie w ruchu drogowym i aby zażycie marihuany wpływało na jego

zachowanie podczas prowadzenia pojazdu. Dodatkowych ustaleń na niekorzyść oskarżonego sąd odwoławczy, wobec braku apelacji na niekorzyść, nie może dokonywać.

Dodać wreszcie trzeba, że biegły A. T. (1) stwierdził, że zgodnie z dostępnym piśmiennictwem przyjmuje się, że przy ustalonym poziomie 10 ng/ml i wyżej (...) we krwi występują ewidentne, niekwestionowane zaburzenia psychomotoryczne (k. 86).

W niniejszej sprawie zachodzi więc szereg wątpliwości:

- stwierdzone o godzinie 6:10 w dniu 19 marca 2016 r. stężenie (...) we krwi nie może być kwalifikowane jako wyczerpujące znamiona przestępstwa, a jedynie jako stan po użyciu środka podobnie działającego do alkoholu,

- nie ma możliwości ustalenia jakie było stężenie (...) we krwi o godzinie 1:20 w dniu 19 marca 2016 r.,

- można domniemywać, że stężenie to o w/w godzinie było wyższe, ale nie można już nawet postawić domniemania, czy było to 3 ng/ml, 5 ng/ml, 7 ng/ml, czy może stężenie większe niż 10ng/ml,

- nie można ustalić, czy ewentualny nieustalony poziom (...) o godzinie 1:20 we krwi oskarżonego miał realny wpływ na sprawność psychomotoryczną wymienionego w stopniu podobnym, jak w sytuacji znajdowania się w stanie nietrzeźwości – powyżej 0,5 promila alkoholu we krwi.

Wszystkie wyżej wskazane, nie dające się usunąć, wątpliwości musiały być rozstrzygnięte na korzyść oskarżonego zgodnie z normą prawną zawartą w przepisie art. 5§2 k.p.k., jak słusznie wskazywał skarżący obrońca oskarżonego.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 437§1 i 2 k.p.k. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

uchylił orzeczenia zawarte w punktach 3, 4, 5, 6 i 7 zaskarżonego wyroku,

uznał oskarżonego za winnego wykroczenia z art. 87§1 k.w., polegającego na tym, że w dniu 19 marca 2016 r. w miejscowości R. w województwie (...) prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny samochód osobowy marki A. (...) o nr rejestracyjnym (...) znajdując się w stanie po użyciu środka odurzającego w postaci marihuany, to jest środka podobnie działającego do alkoholu i za to na podstawie art. 87§1 k.w. w zw. z art. 24§1 i 3 k.w. wymierza mu karę 500 (pięciuset) złotych grzywny,

na podstawie art. 87§3 k.w. w zw. z art. 29§1 i 4 k.w. orzeka wobec oskarżonego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych do prowadzenia, których wymagane jest posiadanie prawa jazdy kategorii (...) na okres 1 (jednego) roku i na poczet tego zakazu zalicza okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 19 marca 2016 r.

Za wykroczenie – wbrew wnioskowi obrońcy – karę grzywny należało orzec kwotowo, a nie w stawkach dziennych. Sąd uznał karę grzywny w kwocie 500 złotych za adekwatną do przypisanego wykroczenia, zważywszy na fakt, iż za przestępstwo kara grzywny została orzeczona w liczbie 100 stawek dziennych po 10 zł jedna stawka, to jest łącznie w kwocie 1.000 złotych. Zważyć przy tym trzeba, że oskarżony nie był wcześniej karany i zarabia miesięcznie 1.700 zł (k. 102 i 120v).

Orzekając zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych do prowadzenia, których wymagane jest posiadanie prawa jazdy kategorii (...) na okres 1 roku sąd uwzględnił to, iż oskarżony prowadził pojazd mechaniczny krótko po zażyciu środka odurzającego (jak sam podał palił marihuanę o godz. 20:00, maksymalnie 21:00 a zatrzymany został o godzinie 1:20), ponadto posiadał w pojeździe narkotyki. Zachowaniem takim oskarżony wykazał lekceważenie dla porządku prawnego i bezpieczeństwa w komunikacji.

W pozostałej części sąd utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Orzeczenie o kosztach sądowych zawarte w punkcie III wyroku Sądu odwoławczego znajduje uzasadnienie w przepisie art. 624§1 k.p.k., albowiem względy słuszności przemawiały za zwolnieniem oskarżonego od ponoszenia tych należności. Apelacja wniesiona przez obrońcę wymienionego została bowiem prawie w całości uwzględniona.

SSO Robert Rafał Kwieciński